Školský náučný chodník Prírodné spoločenstvá v okolí Haluzickej tiesňavy v obci Haluzice

Kraj:	Trenčiansky
Okres:	Nové Mesto nad Váhom
Geomorfologická jednotka:	Považské podolie
Geologická jednotka:	kontakt bradlového pásma a geologického pokračovania Malých Karpát
Chránené územie:	prírodná pamiatka Haluzická tiesňava
Prístup:	bus Haluzice
Východisko:	Haluzice, obecný úrad (zastávka bus)
Trasa:	Haluzice: obecný úrad – smerom na východ a juh okolo zrúcaniny kostola – smerom na východ strmo na dno výmoľa – dnom výmoľa proti toku potoka – obecný úrad
Dĺžka, prevýšenie:	1,2 km, prevýšenie 50 m
Čas prechodu:	0,5 h
Počet zastávok:	6
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Trasa je zo začiatku súbežná so zelenou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2022

Aktuálny stav: Náučný chodník je v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Obec Haluzice, Haluzice 704, 913 07 Bošáca, tel. 032 / 7781 236

Poznámka: Trasa náučného chodníka je súbežná s trasou Lesníckeho náučného chodníka Haluzická tiesňava.

Upozornenie: Na svahoch a dne tiesňavy môže byť chodník za mokra šmykľavý až neschodný a počas či po lejaku/-och hrozia svahové procesy (opadávanie, zosúvanie a p.), príp. pády stromov.

Využiteľnosť pre školy

Školský náučný chodník je určený na terénne vyučovanie (pozri upozornenie vyššie!). Informačné panely obsahujú popri textoch a ilustráciách aj experimentálne úlohy pre žiakov a QR kódy s odkazmi na elektronické metodické príručky na prácu so žiakmi pri neformálnom vzdelávaní v prírode.

Námetom k výučbe v teréne môže byť aj pracovný list Náučný chodník Haluzická tiesňava.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Haluzice. Neveľká obec severovýchodne od Nového Mesta nad Váhom na južnom konci Považského podolia blízko úpätia Bielych Karpát. Písomne je doložená v roku 1398. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, obchodom s drevom a drevenými výrobkami. Jednotlivé prvky neďalekého areálu ruiny románskeho kostola z 12./13. storočia, v 16. storočí obkoleseného opevnením a opusteného v roku 1810, sú od roku 1963 národnými kultúrnymi pamiatkami. Na blízkom kopci **Hájnica** (341 m n. m.) južne od obce stojí od roku 2013 drevená 7 m vysoká rozhľadňa.

Prírodná pamiatka Haluzická tiesňava. Chránené územie na južnom konci Považského podolia medzi obcami Haluzice a Štvrtok vyhlásené v roku 1963 na ochranu asi 500 m dlhej a 50 m hlbokej časti doliny Haluzického potoka vrezaného do skalného podložia. Vývoj tohto veľmi ojedinelého skalného výmoľa (tiesňavy, rokliny, strže, kaňona, priervy) v geologicky a geomorfologicky veľmi komplikovanom území kontaktu bradlového pásma a geologického pokračovania Malých Karpát vysvetľujú písomné zdroje veľmi rôznorodo. Na pracovisku, ktoré je tvorcom tohto portálu náučných chodníkov na Slovensku, vznikla pracovná hypotéza, ktorá – zjednodušene napísané – hovorí, že za daných tektonických podmienok počas pleistocénu bol spätnou eróziou neveľkého potoka, postupujúcej od dnešnej obce Štvrtok smerom proti jeho toku, rozrezaný ostrovček tektonicky podrvených – čiže voči erózii oslabených – mezozoických dolomitov (na okraji masívu Hájnica). Po jeho prekonaní „načapoval“ tento potok a odviedol novým smerom Haluzický potok, pôvodne tečúci v oblasti málo odolných ílovcov severozápadne od tohto ostrova dolomitov do Bošáckej doliny. Takejto zmene riečnej siete sa hovorí riečne pirátstvo. Úsek doliny v porušených dolomitoch bol významne prehĺbený zrejme len relatívne nedávno v súvislosti s odlesnením územia a klimatickými zmenami v 16. – 19. storočí. V prostredí nestabilného geologického prostredia a strmých svahov v ňom dochádzalo, najmä počas povodní po búrkach či lejakoch, k rapídnym degeneračným svahovým procesom (výmoľovej erózii, opadávaniu, rúteniu, zosúvaniu) a vyplavovaniu dolomitového štrku, čo

ohrozovalo stavby a využívanie zeme v bezprostrednom okolí výmoľa. Na elimináciu hrozieb a nimi spôsobovaných škôd v 20. rokoch 20. storočia sa začali odborno-technické práce na stabilizovaní územia. Lokalita je ukážkou jeho systémového riešenia komplexom lesníckych, vodohospodárskych a ochranárskych opatrení a je významným lesníckym miestom.

Považské podolie. Pretiahnutá zníženina pozdĺž stredného toku Váhu severovýchod-juhozápadného smeru medzi Žilinou a Novým Mestom nad Váhom, obklopená najmä pohoriami: na západe Bielymi Karpatmi, na severozápade až severe Javorníkmi, na východe Súľovskými vrchmi a Strážovskými vrchmi a na juhu krátkymi úsekmi Považského Inovca, Podunajskej pahorkatiny, Malých Karpát a Myjavskej pahorkatiny. Územie leží vo výške zhruba 200 – 500 m n. m. (max. Dielec 572 m pri Hornom Moštenci). Podolie sa člení na tri kotliny (Trenčiansku, Ilavskú a Bytčiansku) s rovinným až členitým pahorkatinným reliéfom nivy a terás Váhu (hliny, piesky, štrky, niekde s pokrovom spraše) a náplavových kužeľov jeho prítokov (štrky, skelet) a dva podhorské regióny so silno členitým pahorkatinným (pod Bielymi Karpatmi medzi Bzincami pod Javorinou a Tuchyňou) až vrchovinným (v oblasti Sverepca medzi Súľovskými vrchmi a Javorníkmi) reliéfom najmä bradlového pásma (ílovce, pieskovce, sliene, zlepence, vápence) na kontakte so susednými pohoriami. Územie patrí do teplej (na juhu) a mierne teplej klimatickej oblasti (na severe), je takmer odlesnené a prevažuje v ňom orná pôda.

Názvy informačných panelov

1. Úvod
2. Lesný ekosystém
3. Pôdny ekosystém
4. Lúčny ekosystém
5. Vodný ekosystém
6. Fenologický kalendár

1. Úvod
6. Fenologický kalendár
2. Les
3. Pôda
4. Lúka
5. Voda

MAPY.CZ